

Viedās administrācijas un reģionālās attīstības ministrija

Peldu iela 25, Rīga, LV-1494, tālr. 66016740, e-pasts pasts@varam.gov.lv, www.varam.gov.lv

Rīgā,	<u>04.03.2025.</u>	Nr.	<u>1-13/1212</u>
Uz	<u>19.02.2025;</u>	Nr.	<u>6.2-5/2025/647</u>

Cēsu novada pašvaldībai

Par vēja parkiem meža teritorijās

Viedās administrācijas un reģionālās attīstības ministrija (turpmāk – Ministrija) savas kompetences ietvaros ir izskatījusi Cēsu novada pašvaldības (turpmāk – Pašvaldība) 2025. gada 19. februāra iesniegumu, kurā lūgts skaidrot, kura iestāde pieņem lēmumu par paredzētās darbības akceptēšanu, kā arī informēt, vai Pašvaldībai ir tiesības pieprasīt plānotās būvniecības ieceres īstenošanai lokālplānojuma izstrādi un, vai Pašvaldībai ir tiesības atteikt lokālplānojumu izstrādi citos līdzīgos gadījumus, kuros attīstītājam nav pierādāma vienošanās ar zemju īpašniekiem, kuru īpašumos tiek plānota vēja parku būvniecība.

Ministrijas darbību regulējošie normatīvie akti¹ neparedz tiesības veikt normatīvo aktu, tai skaitā teritorijas attīstības plānošanas jomā, oficiālu interpretāciju vai skaidrošanu. Ņemot vērā minēto, Ministrija savas kompetences ietvaros sniedz vispārēju skaidrojumu, kas vērtējams vienīgi kā Ministrijas viedoklis un nevar būt saistošs citām personām.

Paredzētās darbības akcepts ir normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā pieņemts attiecīgās valsts institūcijas, pašvaldības, citas likumā noteiktās institūcijas vai Ministru kabineta lēmums par atļauju uzsākt paredzēto darbību.² Vispārējā kārtībā lēmumu par paredzētās darbības akceptu pieņem pašvaldības dome.³

Izņēmumu no vispārējās kārtības paredz Enerģētiskās drošības un neatkarības veicināšanai nepieciešamās atvieglotās energoapgādes būvju būvniecības kārtības likums (turpmāk – Enerģētiskās drošības likums), atbilstoši kuram, ja vēja elektrostaciju (turpmāk – VES) ar kopējo jaudu vismaz 50 megavati un tām nepieciešamās infrastruktūras būvniecībai⁴ ir veikts ietekmes uz vidi novērtējums atbilstoši likumam “Par ietekmes uz vidi novērtējumu”, un ir saņemts Enerģētiskās un vides aģentūras⁵ atzinums, Ministru kabinets 30 dienu laikā pieņem lēmumu par

¹ Ministru kabineta 2024. gada 3. septembra noteikumi Nr. 586 “Viedās administrācijas un reģionālās attīstības ministrijas nolikums”;

² Likums “Par ietekmes uz vidi novērtējumu” 21. panta pirmā daļa;

³ turpat 22. panta pirmā un otrā daļa;

⁴ Enerģētiskās drošības un neatkarības veicināšanai nepieciešamās atvieglotās energoapgādes būvju būvniecības kārtības likuma 3. panta pirmā daļa;

⁵ iepriekš Vides pārraudzības valsts birojs; Ministru kabineta 2024. gada 17. decembra rīkojuma Nr. 1191 “Par Vides

paredzētās darbības akceptēšanu vai atteikumu to akceptēt.

Tātad Ministru kabinets pieņems lēmumu par paredzētās darbības akceptu tad, ja ierosinātais pieteiksies izmantot Enerģētikas drošības likumā paredzēto atviegloto kārtību un Ministru kabinetā tiks izskatīts priekšlikums attiecīgajai iecerei piešķirt nacionālo interešu objekta (turpmāk – NIO) statusu. Pārējos gadījumos akcepta lēmumu pieņem pašvaldība, kuras administratīvajā teritorijā plānota paredzētā darbība.

Savukārt NIO ir teritorijas un objekti, kas nepieciešami būtisku sabiedrības interešu nodrošināšanai, dabas resursu aizsardzībai un ilgtspējīgai izmantošanai.⁶ NIO statusa noteikšanas pamata mērķis ir nodrošināt attiecīgā objekta būvniecības īstenošanas iespējamību, neatkarīgi no attiecīgās pašvaldības teritorijas plānojumā noteiktā funkcionālā zonējuma un teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumos ietvertajiem apbūves rādītājiem un iespējamajiem ierobežojumiem. NIO regulējums paredz izņēmumus no vispārējās kārtības – būvniecības procesā NIO atbilstība teritorijas plānojumam netiek vērtēta un būvniecībai izdotas būvatļaujas apstrīdēšanas vai pārsūdzēšanas gadījumā būvniecība netiek apturēta.⁷ Vienlaikus norādām, ka potenciālajai iecerei NIO statusa piešķiršana nav garantētā tiesība.

Ja spēkā esošajā teritorijas plānojumā nav minēts, ka funkcionālā zona *mežu teritorija (M)* var tikt izmatota VES, tai skaitā vēja parku izvietojumam, kā arī nav noteikta īpaša funkcionālās zonas *mežu teritorija (M)* apakšzona VES izvietojumam, pašvaldībai, nav pamata atteikt attīstības ieceri par VES vai vēja parku izvietojumu mežā,⁸ kā arī pieprasīt lokālplānojumu izstrādi, jo atbilstoši hierarhiski augstākai juridiskā spēka normai, kas noteikta Ministru kabineta 2013. gada 30. aprīļa noteikumos Nr. 240 “Vispārīgie teritorijas plānošanas, izmantošanas un apbūves noteikumi”, VES vai vēja parku atļauts izvietot funkcionālajās zonās *rūpnieciskās apbūves teritorijā (R)*, *tehniskās apbūves teritorijā (TA)*, *lauksaimniecības teritorijā (L)* un *mežu teritorijā (M)* atbilstoši ietekmes uz vidi novērtējuma nosacījumiem.

Izņēmums ir tikai tajā gadījumā, ja vien ieceres vieta neatrodas teritorijā, kuras izmantošanu ierobežo citi augstāka juridiskā spēka normatīvie akti (piemēram, īpaši aizsargājamās dabas teritorijas aizsardzības un izmantošanas noteikumi vai ar kultūras pieminekļu aizsardzību saistītie normatīvie akti) vai teritorijas plānojumā konkrētā teritorijā noteikts aizliegums VES būvniecībai,⁹ vai izvēlēta ieceres īstenošanas teritorija atrodas teritorijā ar īpašiem noteikumiem *Teritorija, kurai izstrādājams lokālplānojums (TIN2)*.¹⁰

Ja pašvaldības ieskatā konkrētajā teritorijā nepieciešams risināt citus ar VES izvietojumu nesaistītus jautājumus, kas iespējams tikai ar lokālplānojumu, pašvaldība var lemt par lokālplānojuma izstrādi.¹¹ Šādā gadījumā ir svarīgi ņemt vērā, ka pašvaldības domes darbībai un lēmumiem jābūt maksimāli lietderīgiem, rīcībai jābūt tādai, lai mērķi sasniegtu ar mazāko finanšu līdzekļu un mantas izlietojumu.¹²

Attiecībā uz prasību plānojuma izstrādes laikā saņemt atsevišķu nekustamo īpašumu īpašnieku saskaņojumus, norādām, ka šādu prasību izvirzīšana ir nepamatota. Kā atzinusi Satversmes tiesa, noteiktas ieceres saskaņošana (piemēram, lokālplānojuma VES būvniecībai) uzskatāma par būvniecības saskaņošanas nosacījumu, nevis teritorijas plānošanas nosacījumu. Ne

pārraudzības valsts biroja un Būvniecības valsts kontroles biroja reorganizāciju” 1. punkts;

⁶ Teritorijas attīstības plānošanas likuma 17. pants;

⁷ Enerģētiskās drošības likuma 14. panta otrā daļa un Būvniecības likuma 15. panta septītā daļa;

⁸ Teritorijas attīstības plānošanas likuma 23. panta piektā daļa un Oficiālo publikāciju un tiesiskās informācijas likuma 9. panta sestās daļas 1. punkts;

⁹ Ministru kabineta 2013. gada 30. aprīļa noteikumu Nr. 240 “Vispārīgie teritorijas plānošanas, izmantošanas un apbūves noteikumi” 162. punkts;

¹⁰ turpat, 234.1. apakšpunkts;

¹¹ Teritorijas attīstības plānošanas likuma 24. panta pirmā daļa;

¹² Publiskas personas finanšu līdzekļu un mantas izšķērdēšanas novēršanas likuma 3. panta 1. punkts;

Pašvaldību likumā, ne Teritorijas attīstības plānošanas likumā, ne Būvniecības likumā pašvaldībām nav dots deleģējums noteikt privātpersonām zemes apbūves saskaņošanas kārtību. Turklāt ar šādu nosacījumu zemes gabala izmantošana atbilstoši teritorijas plānojumam var kļūt pat neiespējama. Tāpēc šāda izvirzītā prasība ir uzskatāma par pretiesisku.¹³

Papildus vēršam uzmanību, ka Ministrija savā tīmekļa vietnē ir publicējusi metodisko materiālu [“Vadlīnijas par vēja parku iekļaušanu pašvaldību teritorijas attīstības plānošanas dokumentos teritorijas plānojumā un ilgtspējīgas attīstības stratēģijā”](#), kurā cita starpā skaidrota arī normatīvā regulējuma piemērošana VES plānošanā.

Ar cieņu
valsts sekretāra vietniece

I. Oša

Turks 67026901
Martins.Turks@varam.gov.lv

ŠIS DOKUMENTS IR ELEKTRONISKI PARAKSTĪTS AR DROŠU ELEKTRONISKO PARAKSTU UN
SATUR LAIKA ZĪMOGU

¹³ sal. Satversmes tiesas 2011. gada 3. maija sprieduma lietā Nr. 2010-54-03 13.2. apakšpunkts.